

■ POSITION PAPER

DATUM: februari 2023

ONDERWERP: Wet toekomst pensioenen

Met het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen wordt een basis gelegd voor een stelselherziening die het Nederlandse pensioenstelsel bij de tijd houdt: robuust & toekomstbestendig. De wet heeft als doel ons pensioen koopkrachtiger, persoonlijker & transparanter te maken en beter te laten aansluiten bij de veranderende arbeidsmarkt (door afschaffing van de doorsneesystematiek). Dit met behoud van de onderlinge solidariteit. Dit is goed nieuws, zowel voor huidige als toekomstige generaties.

Dat het pensioen koopkrachtiger wordt, komt door het vervallen van de verplichting tot het aanhouden van hoge buffers. In de aanloop naar het wetsvoorstel werden deze regels al versoepeld met indexaties in 2022 tot gevolg. De verlaging van de buffereisen werpt nu al vruchten af.

Er is ruim tien jaar over het nieuwe stelsel nagedacht, gesproken en onderhandeld tussen sociale partners en de overheid. De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel bijzonder grondig behandeld. Tijdens de behandeling is de uitlegbaarheid en uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel nog verbeterd. De Pensioenfederatie hoopt dat de Eerste Kamer het wetsvoorstel aanneemt zodat het per 1 juli 2023 in werking kan treden.

Op basis van de Wet toekomst pensioenen komt ook veel nadere regelgeving tot stand in AMvB's, ministeriele regelingen en beleid van de toezichthouders. Voor een zorgvuldige en tijdige implementatie is van belang dat de pensioensector daar snel duidelijkheid over krijgt.

1. Belang van collectief invaren

Voor het slagen van de stelselwijziging is essentieel dat de bestaande rechten worden ingevaren. In het wetsvoorstel is invaren dan ook de standaard. Daar zijn goede redenen voor. Tegelijk is er een aantal groepen in de samenleving dat zich zorgen maakt over het invaren van alle rechten. Zorgen die we vanuit de pensioensector begrijpen, zeker in een tijd waarin

- financiële markten zeer beweeglijk zijn. Het nieuwe pensioenstelsel gaat immers niet alleen over de toekomstige opbouw, maar ook over de reeds opgebouwde pensioenen. Het is van belang om ons te realiseren dat het collectief invaren naar het nieuwe stelsel uiteindelijk voor bijna iedereen voordelig is. In de andere gevallen laat de wet de ruimte om niet in te varen. Het zorgt voor het behoud van de solidariteit, voorkomt verwarring doordat deelnemers niet in twee stelsels hoeven deel te nemen, geeft meer ruimte voor indexatie en de kosten per deelnemer zijn lager omdat er niet twee stelsels in de lucht gehouden worden gedurende een periode van tientallen jaren.

De meest wezenlijke vraag die voorligt, is of we er van overtuigd zijn dat het nieuwe stelsel in de toekomst beter zal werken dan het oude stelsel. Een complexe operatie ligt voor ons. Een operatie die noodzakelijk is om te komen tot een robuust en toekomstbestendig stelsel dat verschillende economische ontwikkelingen aankan. Als invaren niet de standaard is, dreigt de stelselherziening te mislukken voordat deze goed en wel van start is gegaan.

2. Beter uitlegbaar en uitvoerbaar

Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer is een aantal wijzigingen aangebracht en een aantal amendementen aangenomen die wat ons betreft de Wet toekomst pensioenen beter uitlegbaar en uitvoerbaar maken.

- Zo is er een collectieve uitkeringsfase in de solidaire premieregeling toegevoegd. Deze collectieve uitkeringsfase maakt gelijke aanpassingen van uitkeringen van gepensioneerden in combinatie met geheugenloze spreiding van mee- en tegenvallers en het administreren in uitkeringen eenvoudiger uitvoerbaar. De minister heeft in de Tweede Kamer op dit punt een toezegging aan het CDA gedaan.
- Er zijn aanpassingen gedaan aan de standaardmethode. De mogelijkheden voor toedeling van vermogen bij gebruik van de standaardmethode bij dekkingsgraden boven 105% zijn hiermee verruimd. De verruiming biedt meer mogelijkheden voor een evenwichtige transitie, ook bij bijzondere situaties zoals het vervallen van bijstortverplichtingen of van het perspectief op inhaalindexatie. Deze aanpassingen worden momenteel uitgewerkt in een ministeriele regeling waar wij naar uitkijken. De sector heeft hier graag snel duidelijkheid over.
- Het tijdelijk opschorten van waardeoverdrachten tijdens de transitie is mogelijk gemaakt. Dit voorkomt dat aanspraken van deelnemers onnodig vaak worden omgezet in vermogen en andersom en verbetert de inzichtelijkheid van de transitie naar het nieuwe stelsel.

- - Een koppeling tussen “mijn pensioenoverzicht” (MPO) en pensioenfondsen wordt wettelijk verankerd. Deze koppeling biedt deelnemers de mogelijkheid om informatie over pensioenopbouw bij meerdere fondsen in samenhang te zien. Dit is van belang bij het maken van keuzes, bijvoorbeeld over vervroegde pensionering of over vrijwillige voortzetting van risicodekking.
 - De mogelijkheden voor het vullen van de risicodelingsreserve in de flexibele premiereregeling zijn verruimd. De reserve kan bijvoorbeeld ingezet worden om de stabiliteit van de uitkeringen te bevorderen.
 - Verder is opgenomen dat de risicodekking voor het partnerpensioen bij overlijden voor pensioeningang in beginsel doorloopt als bij einde dienstverband voor voortzetting is gekozen. Deze default voorkomt dat de dekking onbedoeld wegvalt zonder actieve keuze voor voortzetting.

3. Belang van tijdige en adequate lagere regelgeving

Voor een zorgvuldige en adequate uitvoering van het wetsvoorstel is de nadere regelgeving vanzelfsprekend van cruciaal belang. Hierbij geldt in de eerste plaats dat deze regelgeving tijdig beschikbaar moet zijn.

De pensioenfondsbestuurders zijn verantwoordelijk voor de beoordeling van evenwichtigheid. Het is van belang dat in lagere regelgeving en door DNB en AFM deze verantwoordelijkheid zodanig wordt ingevuld, dat er voldoende bestuurlijke ruimte resteert.

Hierbij geldt ook dat onwenselijk is dat de informatievoorschriften bepalen dat het implementatieplan en het communicatieplan moeten worden gepubliceerd op de website. Het verdient de voorkeur in plaats daarvan een publieksvriendelijke en verkorte versie van deze documenten te publiceren, opdat de informatie beter aansluit bij de behoeftes van de deelnemers.

Op dit moment consulteert DNB haar beleidskader. Deze punten geven we daarin ook mee.

4. Belang van inwerkingtreding per 1 juli 2023 voor pensioenfondsen

Pensioenfondsen hebben behoefte aan duidelijkheid over de wettelijke kaders, voor de invulling en de implementatie van de nieuwe regelingen. De overgang is een complexe operatie, die zorgvuldig moet gebeuren, dus goed moet worden voorbereid. Als Pensioenfederatie zien we ernaar uit dat uw Kamer de Wet toekomst pensioenen aanneemt en dat deze op 1 juli 2023 in werking treedt. Dit met het oog op rechtszekerheid voor de deelnemers en opdat de pensioensector na de al volop lopende voorbereidingen nu verder met de implementatie aan de slag kan.

Voor nadere vragen of informatie kunt u contact opnemen met Kirsten Wilkeshuis, manager public affairs Pensioenfederatie, via kirsten.wilkeshuis@pensioenfederatie.nl en 06-2240 3181.